

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ผู้วิจัยได้รายงานสรุปผลการวิจัย อันประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ในเรื่องการปฏิบัติตามวิธีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่คณะพัฒนาหลักสูตร โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ใกว้างแนวทางไว้
2. เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างสภาพการที่ปฏิบัติจริงในวิทยาลัยครู กับ แนวทางปฏิบัติที่คณะพัฒนาหลักสูตรใกว้างไว้
3. เพื่อศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยทั่วไป สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ในวิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ทำการศึกษาจากประชากรทั้งหมด ได้แก่
 - 1.1 ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครู 4 แห่ง คือ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี และวิทยาลัยครูอุดรธานี เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี จำนวนทั้งสิ้น 191 คน
 - 1.2 นักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ซึ่ง

กำลังศึกษาอยู่ในวิทยาลัยครู ในปีการศึกษา 2527 ประกอบด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 95 คน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 74 คน และชั้นปีที่ 3 จำนวน 112 คน รวมเป็น นักศึกษาทั้งสิ้น 281 คน

1.3 อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาที่วิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งส่งนักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จำนวนทั้งสิ้น 160 คน

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนที่รับนักศึกษาเข้าไปฝึกงาน จำนวนทั้งสิ้น 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด และแบบสัมภาษณ์จำนวน 2 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

แบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์ในวิทยาลัยครูแบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพและภูมิหลังของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดกำหนดคำตอบให้เลือก

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า สํารวจความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามวิธีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และสำรวจปัญหาทั่วไปในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

แบบสอบถามชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน แบ่งเป็น 3 ตอน เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ สํารวจความเป็นไปได้ในการปฏิบัติตามวิธีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอปัญหาและข้อเสนอแนะ

แบบสอบถามชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการ-

ประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 แบ่งเป็น 3 ตอน เช่นเดียวกับแบบสอบถามชุดที่ 1 และชุดที่ 2

แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ 2 ชุด

ชุดที่ 1 ใช้สำหรับผู้บริหารสถาบันฝึกหัดครู

ชุดที่ 2 ใช้สำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ที่เป็นแหล่งข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เวลาดำเนินการระหว่างวันที่ 1 - 28 กันยายน 2527

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS โดยแบ่งวิเคราะห์เป็น 4 ตอนคือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้จากอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และจากนักศึกษา โดยใช้วิธีหาความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการณ์ที่ปฏิบัติจริงในวิทยาลัยครูและในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กับ แนวทางปฏิบัติที่คณะพัฒนาหลักสูตร ในโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ใกว้างไว้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และกลุ่มนักศึกษา หากคำมีขมิ้มเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากความคิดเห็นของประชากร เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม โดยวิธีทดสอบค่าความแปรปรวนทางเดียวของมีขมิ้มเลขคณิตของคะแนนความคิดเห็น หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็ทดสอบเพื่อหาความแตกต่างเป็นรายคู่ต่อไปโดยวิธีหาอัตราส่วนเอฟ ตามวิธีของเซฟเฟ วิเคราะห์เป็นรายข้อ รายวิทยาลัยครู และรวมทุกวิทยาลัยครู

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4

จากคะแนนที่ได้จากการออกแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความถี่เห็นชอบของประชากรทั้ง 2 กลุ่ม เป็นรายชื่อ รายวิทยาลัยครู และรวมทุกวิทยาลัยครู โดยวิธีทดสอบค่าที

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ความถี่เห็นชอบของอาจารย์วิทยาลัยครูจากแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก หากค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความถี่เห็นชอบของอาจารย์ 4 วิทยาลัยครู โดยวิธีทดสอบค่าความแปรปรวนและหาอัตราส่วนเอฟตามวิธีของเซฟเฟ

ส่วนที่ 2 ปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไปที่ได้จากการออกแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยครู ผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานการณ์ของอาจารย์วิทยาลัยครู

ผลจากการวิเคราะห์สถานการณ์ของอาจารย์วิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง พบว่าเป็นชายมากกว่าหญิงประมาณ 2 เท่า สังกัดคณะวิชาครุศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 46.3) รองลงมาสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 35.8) และสังกัดคณะวิชาวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด (ร้อยละ 17.9) ส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่ปฏิบัติราชการมาเป็นเวลา 11 - 15 ปี (ร้อยละ 41.4) รองลงมาเป็นผู้ปฏิบัติราชการเป็นเวลา 6 - 10 ปี (ร้อยละ 36.4) ส่วนผู้ที่ปฏิบัติราชการมาตั้งแต่ 21 ปี ขึ้นไปมีน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.1)

สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

จากการวิเคราะห์สถานภาพของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน พบว่าเป็นหญิงมากกว่าชาย (ร้อยละ 77.4 และ 22.6 ตามลำดับ) เป็นผู้ทำหน้าที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมาเป็นเวลา 10 ปี ขึ้นไปมากที่สุด รองลงมาเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ 4 - 6 ปี และไม่เกิน 3 ปี (ร้อยละ 28.5 และ 27.0 ตามลำดับ) ส่วนผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่นี้ นาน 7 - 9 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 11.7)

สถานภาพของนักศึกษา

เมื่อวิเคราะห์สถานภาพของนักศึกษา พบว่าเป็นนักศึกษาหญิงมากกว่านักศึกษาชาย (หญิงร้อยละ 54.3 ชายร้อยละ 45.7) เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 38.5 ชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 34.3 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีน้อยที่สุด (ร้อยละ 27.2)

การศึกษาสภาพการจักประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการ- ประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี

จากการสำรวจเบื้องต้น โดยศึกษาข้อมูลจากกองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู พบว่า วิทยาลัยที่เริ่มเปิดทดลองทำการสอนตามหลักสูตรนี้ในปีการศึกษา 2525 มีเพียง 4 แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี และวิทยาลัยครูอุดรธานี ผู้วิจัยจึงเดินทางไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งนั้น เพื่อทราบจำนวนบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งในวิทยาลัยครูและในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นแหล่งฝึกงานของนักศึกษาที่เรียนในสาขานี้ ทราบอุปสรรค ปัญหา และความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน โดยมุ่งให้ความสำคัญในประเด็นที่เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งมีลักษณะต่อเนื่องตั้งแต่ นักศึกษาเริ่มเรียนชั้นปีที่ 1 ไปจนกระทั่งสำเร็จการศึกษา จากการสำรวจเบื้องต้นดังกล่าวพบว่า ทุกวิทยาลัยครูต่างก็มีปัญหาในการดำเนินงานมากน้อยแตกต่างกันไป ปัญหาบางอย่างเป็นปัญหาร่วมของทุกวิทยาลัยครู หรือทุกโรงเรียนที่เป็นแหล่งฝึกงาน บางอย่างเป็นปัญหาเฉพาะในบางวิทยาลัยครูหรือบางโรงเรียนที่เป็นแหล่งฝึกงานเท่านั้น บุคลากรทั้งฝ่ายวิทยาลัยครูและฝ่ายโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต่างก็มุ่งมั่นที่จะร่วมผลิตบัณฑิตสาขานี้ กว้างหวังจะได้บัณฑิตที่มีความพร้อม

สมบูรณ์ที่จะออกไปเป็นครูประจำการในโรงเรียนประถมศึกษา แต่ก็มีอุปสรรคปัญหาในหลายรูปแบบ โดยเฉพาะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับประเด็นปัญหาดังกล่าว

เพื่อให้เห็นสภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เกณฑ์ชั้น ผู้วิจัยจึงนำเสนอโครงสร้างของหลักสูตร หลักในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู วิธีการจัดบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ระยะเวลาในการฝึก และการกำหนดหน่วยกิตเกี่ยวกับการฝึกตามที่คณะพัฒนาหลักสูตรได้กำหนดไว้ ดังต่อไปนี้

โครงสร้างหลักสูตรวิชาเอกการประถมศึกษาพัฒนามาจากสมรรถภาพ 3 ด้านด้วยกันคือ สมรรถภาพด้านความรู้ ด้านเทคนิควิชาชีพ และด้านคุณลักษณะ โดยเน้นงานที่ผู้เรียนจะต้องไปปฏิบัติจริงเป็นหลัก อันได้แก่งานสอน งานกิจการนักเรียน งานแนะแนว งานธุรการ งานพัฒนาสังคม และงานพัฒนาคน

หลักในการจัดแบ่งระดับในโครงสร้างของหลักสูตรมีดังนี้

1. หลักสูตรแบ่งเป็นงาน 6 งาน
2. ระดับใหญ่ที่สุดในหลักสูตรมีชื่อว่า "งาน" ระดับย่อยลงมามีชื่อว่า "หมวด" "กลุ่ม" "ชุด" และ "หน่วย" ตามลำดับ
3. หน่วยมีขนาดเทียบเท่ากับรายวิชา
4. งานต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องมีจำนวนระดับเท่ากัน แต่จำเป็นต้องมีระดับ "หน่วย" ทุกงาน (คู่มือปฏิบัติแสดงรายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรในภาคผนวก ค.) (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 13 - 14)

หลักในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติมีดังนี้

1. ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงอย่างเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จากน้อยไปหามาก จากรูปธรรมไปสู่นามธรรม และจากสิ่งที่เป็นพื้นฐานไปสู่สิ่งที่มีความสลับซับซ้อน

2. พยายามสร้างคุณลักษณะและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ โดยการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องโดยตลอดหลักสูตร

3. การสร้างความคุ้นเคยและฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในหน่วยที่เกี่ยวข้อง ส่วนการฝึกปฏิบัติงานครูประถมศึกษาในปีที่ 4 นั้น ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติหน้าที่ครูประถมศึกษาอย่างสมบูรณ์ เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาในระบบทวิภาค ผู้ไม่ได้นำนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีที่ 1 ปีที่ 2 จะไม่ได้รับการพิจารณาให้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีที่ 4

วิธีการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ที่คณะพัฒนาหลักสูตร ในโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู พุทธศักราช 2524 ได้วางแนวทางไว้ กล่าวถึงบทบาทของผู้เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

ชั้นปีที่ 1

บทบาทของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและการเรียนรู้อย่างเด็กในหน่วยธรรมชาติและการเรียนรู้อย่างเด็กประถมศึกษา สังเกตการจัดโรงเรียนและพฤติกรรมในการทำงานของครูประถมศึกษาในหน่วยการประถมศึกษา

บทบาทของอาจารย์ประจำหน่วย มอบหมายงานให้ผู้เรียนออกไปสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ พร้อมกับควบคุมดูแลให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน อำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา

ชั้นปีที่ 2

บทบาทของผู้เรียน สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพฤติกรรมการสอนของครู ฝึกการจักหา การพัฒนา การใช้และการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน ฝึกการตรวจแบบฝึกหัดและการแก้ไขเป็นรายบุคคล ฝึกการสร้างและการใช้เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ในชุดความพร้อมสำหรับการสอน และฝึกการจัดกิจกรรมการปกครองและการให้บริการแก่นักเรียนในงานกิจการนักเรียน

บทบาทของอาจารย์ประจำหน่วย มอบหมายให้ผู้เรียนออกไปสังเกต และฝึกปฏิบัติงาน โดยเน้นการสร้างศรัทธาต่อวิชาชีพครู เป็นสำคัญ

บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน อำนวยความสะดวกและ ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษา

ชั้นปีที่ 3

บทบาทของผู้เรียน เตรียมบทเรียนสั้น ๆ ในชุดภาษาไทย คณิต - ศาสตร์ ภาษาอังกฤษ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต สร้างเสริมลักษณะนิสัย และการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ฝึกงานแนะแนว ฝึกปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชนในงานพัฒนา สังคม

บทบาทของอาจารย์ประจำหน่วย มอบหมายงานให้ผู้เรียนได้ฝึก เตรียมและนำไปใช้ โดยอาจารย์จะท้องไปสังเกตเพื่อให้คำแนะนำในการสอนและการ ปฏิบัติงานที่โรงเรียนด้วย

บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน อำนวยความสะดวกและ ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา ตามที่อาจารย์ผู้สอนประจำหน่วยขอความร่วมมือ

ชั้นปีที่ 4

บทบาทของผู้เรียน ปฏิบัติงานครูประถมศึกษา โดยสอนกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ทุกกลุ่ม จัดกิจกรรมการปกครองนักเรียน ให้บริการนักเรียนและบริการแนะแนว ทำงานธุรการทั่วไปและธุรการเกี่ยวกับการเรียนการสอน พัฒนาโรงเรียนและชุมชน และร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพครูประถมศึกษา

บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ ทำหน้าที่ประสานงาน ควบคุมดูแลและ ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่ไปฝึกงาน เพื่อสร้างสมรรถภาพและความเชื่อมั่น ตลอดจนเสริมสร้างคุณลักษณะและเจตคติที่ดีของความเป็นครู

บทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ร่วมมือกับอาจารย์นิเทศก์ จากวิทยาลัยครู ในการควบคุมดูแล และให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่ผู้เรียนที่ไปฝึกงาน

ระยะเวลาและหน่วยกิตในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กำหนดไว้เป็นส่วน
ดังนี้

ชั้นปีที่ 1 ประมาณ 3 ชั่วโมง/สัปดาห์ ในหน่วยธรรมชาติและการเรียน
รู้ของเด็กประถมศึกษาและหน่วยการประถมศึกษา เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาในระบบ
ทวิภาค

ชั้นปีที่ 2 ประมาณ 6 ชั่วโมง/สัปดาห์เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา หรือ
3 ชั่วโมง/สัปดาห์เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษาในระบบทวิภาค ในชุดความพร้อมสำหรับการ
การสอนและในงานกิจการนักเรียน

ชั้นปีที่ 3 ประมาณ 8 - 9 ชั่วโมง/สัปดาห์ในหน่วยการสอนทุกหน่วย
ของหมวดการสอน ในงานแนะแนว งานธุรการ และงานพัฒนาสังคม เป็นเวลา 2 ภาค
การศึกษาในระบบทวิภาค

ชั้นปีที่ 4 ฝึกปฏิบัติหน้าที่ครูประถมศึกษา เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษาใน
ระบบทวิภาค

การให้หน่วยกิตเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประถมศึกษาระดับปริญญา
ตรีหลักสูตร 4 ปี กำหนดไว้ดังนี้

1. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นปีที่ 1, 2 และ 3 ให้ถือว่าเป็น
ส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในหน่วยนั้น ๆ
2. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในชั้นปีที่ 4 ให้ได้รับหน่วยกิตจำนวน
8 หน่วยกิต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524 : 267 - 272)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติจริง กับแนวทางที่
กำหนดไว้ในหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา (4 ปี) สาขาวิชาการประถมศึกษา
พุทธศักราช 2524

ก. วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่าย
โรงเรียน และนักศึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติ กับ แนวทางที่
กำหนดไว้ในขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการ
 คอบแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก มีข้อความถามว่า นักศึกษา หรือ
 ผู้เกี่ยวข้อง สามารถดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้
 มากน้อยในระดับใด สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ในการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ออกไป
 สังเกตธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กประถมศึกษา นั้น กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์
 วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ และกลุ่ม
 นักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เห็นว่าดำเนินการได้น้อย กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์
 เห็นว่าดำเนินการไ้มาก ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าดำเนินการได้ปานกลาง เมื่อพิจารณา
 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากร เป็นรายวิทยาลัยครูในประเด็นดังกล่าว
 พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี มีความคิดเห็นแตกต่าง
 จากกลุ่มอาจารย์ และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน อย่างมีนัย
 สำคัญทางสถิติ

ในกรณีที่กำหนดให้นักศึกษาออกไปสังเกตการจัดโรงเรียนประถมศึกษา
 นั้น กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ กลุ่มนักศึกษา
 วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เห็นว่าดำเนินการได้น้อย แต่กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ กลับ
 เห็นว่าดำเนินการไ้มาก ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าดำเนินการได้ปานกลาง เมื่อพิจารณา
 ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากร เป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า มีกลุ่มที่มี
 ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้คือ กลุ่มนักศึกษา กับ กลุ่มอาจารย์
 ในวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุบลราชธานี กลุ่มนักศึกษา กับ

กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุตรธานี กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน กับ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรธานี

กรณีที่ให้นักศึกษาออกไปสังเกตพฤติกรรมในการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรธานี และกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เห็นว่าดำเนินการไ้่น้อย เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครูในประเด็นดังกล่าว พบว่า มีกลุ่มประชากรที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ กลุ่มนักศึกษา กับ กลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุตรธานี กลุ่มนักศึกษา กับ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุตรธานี และกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู กับ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูอุตรธานี

เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่ต้องคอยอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษา กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ เห็นว่าดำเนินการไ้่น้อย แต่กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์กลับเห็นว่าการไ้้มาก กลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าการไ้ปานกลาง เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครูในประเด็นดังกล่าว พบว่า กลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุตรธานี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยครูเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการจัดเวลาให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ออกฝึกงานให้ไ้ประมาณ 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นั้น กลุ่มอาจารย์ในทุกวิทยาลัยครู กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ และกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์เห็นว่าการไ้่น้อย แต่กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์เห็นว่าการไ้้มาก เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า มีคู่ไ้ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้คือ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู กับ กลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยครูทุกแห่ง กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน กับ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครู-

สุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุตรธานี

ข. วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติ กับ แนวทางที่กำหนดไว้ ในขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบสอบถามชนิดมาตรประมาณค่า 5 ตัวเลือก มีคำถามนำเช่นเดียวกับชั้นปีที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

ตามที่กำหนดให้นักศึกษาออกไปสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์เห็นว่าดำเนินการได้น้อย กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูอุตรธานี กลับเห็นว่าดำเนินการได้มาก เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า มีกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ กลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยครูทุกแห่ง กับ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูและอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู กับ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูอุตรธานี

ในการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้นักศึกษาออกไปฝึกการจัดหา การพัฒนา การใช้และการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุตรธานี กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ เห็นว่ามีปัญหาในการดำเนินการคือดำเนินการได้น้อย เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า ไม่มีกลุ่มใดที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในกรณีที่กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ออกไปฝึกการตรวจแบบฝึกหัด และแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคล นั้น กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์เห็นว่าดำเนินการได้มาก กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูอุตรธานีเห็นว่าดำเนินการได้ปานกลาง ประชากรกลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมดเห็นว่าดำเนินการได้น้อยหรือกล่าวได้ว่ามีปัญหาในการดำเนินการ เปรียบเทียบ

ความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากร เป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การดำเนินการตามที่กำหนดให้นักศึกษาออกไปฝึกการสร้างและการใช้เครื่องมือในการประเมินผลการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์เห็นว่าดำเนินการได้ปานกลาง กลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมดเห็นว่าการได้น้อย เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากร เป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานีมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูและกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับการกำหนดให้นักศึกษาออกไปฝึกการจัดกิจกรรมการปกครองและการให้บริการแก่นักเรียน นั้น กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่าการได้ปานกลาง ส่วนประชากรกลุ่มอื่น ๆ ทั้งหมดเห็นว่าการได้น้อย ซึ่งกล่าวได้ว่ามีปัญหาในการดำเนินการ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่มเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า มีกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้ กลุ่มนักศึกษา กับ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูอุบลราชธานี กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน

เกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนที่ต้องคอยอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 2 นั้น กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่าการได้น้อย กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์เห็นว่าการได้มาก ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าการได้ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่ม เป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูทุกวิทยาลัยครูมีความเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่าย -

โรงเรียน และกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยครูเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ค. วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา เกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างการปฏิบัติ กับ แนวทางที่กำหนดไว้ ในขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่ได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เตรียมบทเรียนสั้น ๆ แล้วนำไปทดลองสอน นั้น กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่ามีปัญหาสามารถดำเนินการได้น้อย ประชากรกลุ่มอื่นทั้งหมดเห็นว่าสามารถดำเนินการได้ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่มเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า มีกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ กลุ่มอาจารย์ กับ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน

สำหรับกิจกรรมที่กำหนดให้นักศึกษาออกฝึกงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา นั้น กลุ่มที่เห็นว่าเป็นปัญหา สามารถดำเนินการได้น้อยได้แก่ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูสุรินทร์ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในกรณีที่กำหนดให้นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่า มีปัญหา สามารถดำเนินการได้น้อย กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ เห็นว่าดำเนินการไ้มาก ส่วนกลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าดำเนินการได้ปานกลาง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชากรในประเด็นดังกล่าวเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า กลุ่มนักศึกษา

วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู และกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เกี่ยวกับบทบาทที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนต้องอ่านบทความสะกดและให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาชั้นปีที่ 3 นั้น กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูอุบลราชธานี กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่าดำเนินการไ้ดีมาก กลุ่มอื่น ๆ เห็นว่า ดำเนินการไ้ปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่มในประเด็นดังกล่าวเป็นรายวิทยาลัยครูพบว่า กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี มีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และกลุ่มนักศึกษาในวิทยาลัยครูเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการจัดดำเนินการให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ไ้ได้ถึง 8 - 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ เป็นเวลา 2 ภาคการศึกษาในระบบทวิภาค นั้น กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่ามีปัญหาในการดำเนินการให้ไ้ได้ครบตามเกณฑ์ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี เห็นว่าดำเนินการไ้ครบตามเกณฑ์ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรทั้ง 3 กลุ่มในประเด็นดังกล่าวเป็นรายวิทยาลัยครูพบว่า มีกลุ่มที่มึ่ความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้ กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูในวิทยาลัยครูเดียวกัน กลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในวิทยาลัยครูเดียวกัน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก มีข้อความนำว่า มีความเป็นไปได้ไ้มากน้อยเพียงไ้ที่บุคลากรฝ่ายต่าง ๆ จะสามารถดำเนินการ

กิจกรรมตามแนวทางที่กำหนดไว้ สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ในการดำเนินการให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ใ้สอนครบทุกกลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ เห็นว่าเป็นไปได้น้อย กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูอุดรธานี เห็นว่าเป็นไปได้มาก กลุ่มอื่น ๆ เห็นพ้อมีทางเป็นไปได้ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครู กับ กลุ่มอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในประเด็นดังกล่าวเป็นรายวิทยาลัยครู โดยวิธีทดสอบค่าที พบว่า ประชากรในวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูอุดรธานี มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการดำเนินการให้นักศึกษาจัดกิจกรรมการปกครองและให้บริการแก่นักเรียน กลุ่มอาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ เห็นว่ามีทางเป็นไปได้น้อย กลุ่มอื่น ๆ เห็นว่าพ้อมีทางเป็นไปได้ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู กับ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเป็นรายวิทยาลัยครู พบว่า วิทยาลัยครูที่ประชากรทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และวิทยาลัยครูสุรินทร์

ประชากรทุกกลุ่มมีความเห็นสอดคล้องกันว่าบุคลากรผู้เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการได้ในระดับปานกลางที่จะให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ท างานธุรการทั่วไป ธุรการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา และการจัดให้นักศึกษาเข้าร่วมสัมมนาเกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพครูประถมศึกษา

ตอนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป เกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ส่วนที่ 1 ปัญหาจากความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครู ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ตัวเลือก มีข้อความถามว่า การปฏิบัติงานในวิทยาลัยครูมีปัญหาในเรื่องที่ระบุ มากน้อยในระดับใด

อาจารย์ในวิทยาลัยครูทุกแห่ง เห็นว่าปัญหาเรื่องอาจารย์ผู้สอนประจำ

หน่วยงานมอบหมายงานให้นักศึกษาไปปฏิบัติมากจนนักศึกษาไม่มีเวลาที่จะทำกิจกรรมที่กำหนด เป็นปัญหาในระดับปานกลาง

อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานีเห็นว่าไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องนักศึกษาไม่ทำกิจกรรมที่อาจารย์มอบหมาย ส่วนอาจารย์วิทยาลัยครูอื่น ๆ เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง

อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานีเห็นว่าไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องอาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานแล้วไม่สามารถติดตามควบคุมดูแล ส่วนอาจารย์วิทยาลัยครูอื่น ๆ เห็นว่าเป็นปัญหาระดับปานกลาง พิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ในวิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งจากค่าที่พบว่า ประชากรกลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่อาจารย์วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ กับ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ กับ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี

อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานีเห็นว่าไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องความเอาใจใส่ช่วยเหลือของผู้บริหารและบุคลากรอื่นในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนวิทยาลัยครูอื่น ๆ เห็นว่ามีปัญหาในระดับปานกลาง พิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่งพบว่า กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ และวิทยาลัยครูสุรินทร์

อาจารย์ในวิทยาลัยครูทุกแห่งเห็นว่าปัญหาเรื่องนักศึกษามีชั่วโมงเรียนมาก ไม่สามารถออกไปปฏิบัติงานให้ครบถ้วนตามกำหนดและปัญหาเรื่องตารางเรียนของนักศึกษาไม่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องหลาย ๆ ชั่วโมง เป็นปัญหาในระดับปานกลาง

อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานีเห็นว่าไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องการจัดหาโรงเรียนเพื่อให้นักศึกษาออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในลักษณะต่อเนื่องตลอดหลักสูตร และเรื่องการทำหนดบทบาทหน้าที่และปริมาณงานในความรับผิดชอบของนักศึกษาและ

อาจารย์นิเทศก์ให้ชัดเจน ส่วนวิทยาลัยครูอื่น ๆ คือ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุตรธานี เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง

อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานีเห็นว่า ไม่ค่อยมีปัญหาในการจัดฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและสัมนนาผู้บริหารโรงเรียน ส่วนอาจารย์วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูสุรินทร์และวิทยาลัยครูอุตรธานี เห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ใน 4 วิทยาลัยครูจากการทดสอบค่าที พบว่า กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ วิทยาลัยครูสุรินทร์และวิทยาลัยครูอุตรธานี

อาจารย์ในวิทยาลัยครูทุกแห่งเห็นว่าเป็นปัญหาในระดับปานกลางในเรื่องความร่วมมือของผู้สอนหน่วยต่าง ๆ เพื่อวางแผนและกำหนดกิจกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมกัน พิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง พบว่า กลุ่มที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติได้แก่อาจารย์วิทยาลัยครูอุบลราชธานี กับ อาจารย์วิทยาลัยครูสุรินทร์ และวิทยาลัยครูอุตรธานี

ส่วนที่ 2 สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะทั่วไป ที่ได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดปลายเปิด ของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา

1. ปัญหาเกี่ยวกับวิทยาลัยครู อาจารย์ในวิทยาลัยครู และข้อเสนอแนะ ประชากรทั้ง 3 กลุ่มตั้งกล่าวเห็นว่าปัญหาสำคัญในการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูได้แก่ การเรียนการสอนยังมุ่งเน้นทฤษฎี ไม่เน้นภาคปฏิบัติเท่าที่ควร อาจารย์ไม่สนใจออกนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามดูแลนักศึกษา มีปัญหาในการจัดเวลาให้นักศึกษาออกฝึกงาน อาจารย์ผู้สอนหน่วยต่าง ๆ ไม่พยายามร่วมมือและประสานงานกัน การประสานงานระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครูยังไม่ดีพอ ยานพาหนะที่ใช้ในการออกนิเทศมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณเพื่อการจัดฝึกอบรมสัมนนาผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน

อาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา

ใต้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวกับวิทยาลัยครู และอาจารย์ในวิทยาลัยครูว่า ควร
 เน้นกิจกรรมเชิงปฏิบัติและเพิ่มเวลาสำหรับภาคปฏิบัติมากขึ้น อาจมีการฝึกปฏิบัติกิจกรรม
 ต่าง ๆ ในภาคฤดูร้อนก็ได้ ควรเน้นให้นักศึกษามีเสรีภาพในการสอนในขณะที่ฝึกงาน
 ควรผลิตเอกสารเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีรายละเอียดและขั้นตอนชัดเจน
 บิดเป็นแนวทางปฏิบัติได้ ให้มีจำนวนพอเพียง แล้วแจกจ่ายให้บุคลากรผู้เกี่ยวข้องศึกษา
 ไว้ล่วงหน้า ควรจัดเวลาให้นักศึกษาออกไปฝึกงานติดต่อกันเป็นช่วงยาวแทนการฝึกบ่อยๆ
 แต่ใช้เวลาไม่นาน วิทยาลัยครูควรส่งนักศึกษาไปฝึกงานเฉพาะในสาขาที่โรงเรียน
 ต้องการ ควรจัดทำแบบฟอร์มเพื่อให้โรงเรียนใช้ เพื่อแสดงต่อวิทยาลัยครูว่า นักศึกษา
 ใ้ค้อออกไปฝึกงานมากน้อยในระดัปีใด ควรเสริมสร้างความเข้าใจในนโยบายเกี่ยวกับ
 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทั้งในระดับกรม ระดับจังหวัด และโรงเรียนประถมศึกษา
 ควรจัดให้นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในรายละเอียดวิธีปฏิบัติ โดยอาจให้ตัว-
 แทนนักศึกษาเข้าร่วมเป็นกรรมการในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรนิเทศ
 นักศึกษาให้มีความเข้าใจด้านประเพณีวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ด้านการพัฒนาชุมชน
 อาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครูควรทำหน้าที่แนะนำนักศึกษา ใ้มากกว่าการตำหนิ และ
 ควรออกนิเทศใ้มากขึ้น วิทยาลัยครูควรเลือกสรรอาจารย์ผู้มึนมนุษยสัมพันธ์ใ้ออกนิเทศ
 นักศึกษา ควรร่วมมือช่วยเหลือโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในการผลิตสื่อการ
 เรียนการสอน จัดสรรงบประมาณช่วยเหลือนักเรียนผลิตสื่อใ้ใช้ในการฝึกประสบการณ์
 วิชาชีพครู ควรเปิดและขยายโรงเรียนสาธิตเพื่อเป็นประโยชน์ต่อโครงการฝึกประสบ-
 การณ์วิชาชีพครู ควรจัดใ้นักศึกษาเว็ยนฝึกงานในหลาย ๆ โรงเรียนทั้งในชนบทและ
 ในเมือง ควรจัดนักศึกษาไปฝึกงานเฉพาะในโรงเรียนที่ เหมาะสมจะเป็นแหล่งฝึกงาน
 เช่น โรงเรียนที่มีผู้บริหารและอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนใ้มีความสนใจและตระหนัก
 ถึงความสำคัญของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรจัดสรรค่าตอบแทนใ้แก่
 โรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนในฐานะที่มีส่วนร่วมในการผลิตครู ควรจัดสรรค่าตอบแทน
 สำหรับอาจารย์วิทยาลัยครูที่ออกไปนิเทศอย่างเหมาะสมเพื่อใ้มีผู้สนใจออกนิเทศ
 มากขึ้น ควรเลือกเฟ้นนักศึกษาเข้าเรียนสาขาวิชาการประถมศึกษาเฉพาะผู้ใ้มีความ
 สนใจจริง ๆ ควรใ้ระดับการเรียนเป็น ก - จ แทน ผ่าน - ไม่ผ่าน เพื่อกระตุ้นใ้

นักศึกษาวิชาชีพของงานคือชิ้น

อาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา
ได้เสนอปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และอาจารย์นิเทศก์-
ฝ่ายโรงเรียนไว้ดังนี้ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนไม่เข้าใจบทบาทของตน มอบหมาย
งานให้นักศึกษาไม่เหมาะสม บางครั้งให้นักศึกษาสอนแทนตน อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน
ชินชากับการแก้ปัญหานักศึกษาหลายปีหลายรุ่นติดต่อกัน ผู้บริหารโรงเรียนไม่ดูแล
ปรับปรุงการดำเนินงานของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน ความไม่สามัคคีในหมู่บุคลากร
ในโรงเรียนเป็นสาเหตุให้นักศึกษากำเนินงานไม่สะดวก ครูในโรงเรียนฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครูไม่อำนวยความสะดวกและให้คำปรึกษา ไม่ใจกว้าง หากไม่ได้รับการกำชับจาก
ผู้บังคับบัญชาที่ทำเฉยเมยเสีย เห็นว่านักศึกษาเป็นตัวปัญหา ครูในโรงเรียนประถมศึกษา
ประพฤติตัวไม่เหมาะสม อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนคาดหวังจะได้รับความรู้และเทคนิค
ใหม่ ๆ จากนักศึกษามากกว่าที่จะถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจให้นักศึกษา เมื่ออาจารย์
นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมอบหมายงานแก่นักศึกษาแล้ว ตนไม่เอาใจใส่ดูแล ปล่อยให้นักศึกษา
ทำตามลำพัง อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนขาดมนุษยสัมพันธ์ที่ดี จึงนิเทศก์นักศึกษาไม่
ไถ่ผล

อาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษา
เห็นว่า ในส่วนที่เกี่ยวกับนักศึกษา มีประเด็นปัญหาสำคัญคือ นักศึกษาบางคนเกียจคร้าน
ไม่รับผิดชอบ ไม่มีความเสียสละ นักศึกษามีเวลาออกไปสังเกตุและฝึกปฏิบัติงานน้อย
นักศึกษาที่ออกไปฝึกงานถ้าขาดหัวหน้ากลุ่มที่มีความรับผิดชอบและเสียสละอย่างแท้จริง
จะมีปัญหาในการดำเนินงาน ขาดความเชื่อมั่นในตัวเอง ไม่กล้าแสดงออก ไม่พยายาม
นำความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ มาใช้ ไม่ตรงต่อเวลา ตั้งใจปฏิบัติงานต่อเมื่อทราบว่า
อาจารย์นิเทศก์จากวิทยาลัยครูจะมาเยี่ยม ไม่พยายามสร้างความคุ้นเคยกับอาจารย์
นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน จึงไม่ค่อยได้รับคำแนะนำในการทำงาน นักศึกษาบางคนคอยแต่
จะเอาอย่างอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน มีปัญหาในการปรับตัวในโรงเรียนฝึกประสบ-

การวิชาชีพครู มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการงานในอนาคต ไม่มีกำลังใจที่จะฝึกปฏิบัติงาน มีปัญหาค่าครองชีพที่ต้องใช้จ่ายระหว่างการฝึกงาน บางครั้งอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนมอบหมายงานโดยให้ค่าใช้จ่ายไม่พอ ซึ่งนักศึกษาต้องออกค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม

อาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และนักศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาว่า นักศึกษาควรตระหนักในความสำเร็จของการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คำวิพากษ์วิจารณ์ของนักศึกษาควรเป็นไปในทางสร้างสรรค์ นักศึกษาควรเป็นผู้มีสัมมาคารวะต่อครูอาจารย์ในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามสมควร ถ้านักศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติงาน ควรปรึกษาขอคำแนะนำจากอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนทันที นักศึกษาควรแต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติของโรงเรียน นักศึกษาควรเตรียมเครื่องมือในการเก็บข้อมูลให้พร้อม แบบฟอร์มบางอย่างหากนักศึกษานำอุปกรณ์ที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนให้ใช้อาจเกิดความไม่เรียบร้อยขึ้นได้ นักศึกษาควรมีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับวิธีสร้างวินัยและวิธีแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา นักศึกษาต้องศึกษาหลักสูตรประถมศึกษาให้เข้าใจถ่องแท้ก่อนการออกฝึกภาคปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารในวิทยาลัยครู สัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

ความคิดเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์วิทยาลัยครู

ผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอข้อคิดเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ว่า ยังกระทำไม่ได้เต็มที่ เนื่องจากนักศึกษามีเวลาไม่พอเพียง วิทยาลัยครูบางแห่งส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานอย่างไม่มีระบบต่อเนื่องที่เหมาะสม จึงควรเน้นให้อาจารย์ผู้สอนมอบงานแล้วนำนักศึกษาออกฝึกงานและติดตามอย่างจริงจัง ควรลดจำนวนหน่วยกิตในภาควิชาการลง และเพิ่มหน่วยกิตในภาคปฏิบัติ การติดต่อบริการประสานงานกับโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อขออนุญาตให้นักศึกษาฝึกงานยังมีปัญหา เพราะบางโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร

ในขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 2 นักศึกษาสามารถออกไปฝึกงานในระดัยใกล้เคียงกับแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตร แต่ก็ยังประสบปัญหาบางประการ เช่น

ปัญหาการจัดตารางเรียนให้ถือถือการฝึกงาน ปัญหาความร่วมมือของอาจารย์ใน
วิทยาลัยครู ครูอาจารย์ในโรงเรียนประถมศึกษายังไม่เข้าใจวิธีการฝึกงานของนัก-
ศึกษา ทำให้นักศึกษาที่ออกไปฝึกงานไม่ได้อะไรตามที่ต้องการ การศึกษามผลการศึกษาปฏิบัติ
งานของนักศึกษายังไม่ดีพอ วิทยาลัยครูจึงควรมีผู้ประสานงานสำหรับโครงการฝึกประส-
บการณวิชาที่ครูของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาโดยเฉพาะ

ในขณะที่นักศึกษาเรียนอยู่ชั้นปีที่ 3 ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าการให้นัก
นักศึกษาเตรียมบทเรียนสั้น ๆ เพื่อนำไปสอนเป็นบางเวลานั้น ถ้าอาจารย์ผู้สอนหน่วยที่
ต้องให้นักศึกษาทดลองสอนดังกล่าวไม่ประสานงานเป็นอย่างดีกับโรงเรียน เพื่อร่วม
ตกลงเลือกบทเรียนเพื่อให้นักศึกษาไปสอน อาจมีปัญหาเกิดขึ้น การให้นักศึกษาฝึกงาน
แนะแนวในโรงเรียนมักประสบปัญหาสำคัญคือ งานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
ไม่มีระบบชัดเจน ไม่มีบุคลากรแนะแนวโดยเฉพาะ ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความเห็นเกี่ยวกับการ
จัดให้นักศึกษาออกฝึกงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน เป็นบางเวลาว่ามีโอกาสกระทำไ้มาก
โดยอาจจัดในนามชมรม หรือให้นักศึกษาร่วมพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ร่วมพัฒนาโรง-
เรียนและพัฒนาชุมชน เป็นต้น สำหรับเวลาที่กำหนดไว้ให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ออกฝึกงาน
ในโรงเรียนประถมศึกษา 8 - 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ตลอดระยะเวลา 2 ภาคการศึกษา
ในระบบทวิภาคนี้ อาจประสบปัญหาสำคัญคือ ปัญหาความร่วมมือของโรงเรียน ปัญหา
อาจารย์ไม่มีเวลาติดตามดูแลนักศึกษาโดยตลอด และปัญหาการจัดเวลาให้นักศึกษาฝึกงาน

ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึก
งานของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ว่า ในการจัดให้นักศึกษาสอนครบทุกกลุ่มประสบการณ์อาจ
ประสบปัญหาความร่วมมือของโรงเรียนประถมศึกษา ปัญหาเรื่องเวลาที่จะใช้ในการสอน
ในเรื่องการจัดให้นักศึกษาได้สอนครบทุกระดับชั้นเรียนก็มีปัญหาสำคัญที่ค่อนข้างถึง คือ
ความไม่สอดคล้องกับนโยบายของแต่ละโรงเรียนที่ไม่ต้องการให้ครูสอนหลาย ๆ ชั้น
และปัญหาการเตรียมการสอนและงานธุรการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษา
เกี่ยวกับการจัดให้มีการฝึกอบรมอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์
ของหลักสูตรและงานที่ต้องปฏิบัติ ผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่ากระทำได้น้อยมาก สมควรจัดฝึก
อบรมในรูปแบบที่บุคลากรจากวิทยาลัยครูไปเปิดการอบรมในโรงเรียนฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู

ผู้บริหารและอาจารย์ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ความคิดเห็นเพิ่มเติมว่าการดำเนินงานตามโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังมีอุปสรรคปัญหาอยู่มาก โดยเฉพาะความขาดแคลนบุคลากรที่จะดำเนินงานตามโครงการ ความร่วมมือประสานงานระหว่างบุคลากรผู้เกี่ยวข้อง ความเอาใจใส่ของอาจารย์ ระยะเวลาในการฝึกงาน ยานพาหนะที่ใช้ในโครงการยังมีไม่เพียงพอ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาควรเป็นโครงการร่วมระหว่างโรงเรียนกับวิทยาลัยครู ซึ่งนักศึกษาสามารถออกไปสังเกตหรือปฏิบัติงานได้ทันที โดยไม่ต้องรอรับ - ส่งหนังสือราชการอ้อมๆ

ความเห็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร โรงเรียนที่รับนักศึกษาเข้าไปฝึกงาน ผู้บริหารมีความเห็นเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ว่าส่วนใหญ่ยังทำได้ไม่เต็มที่ นักศึกษาใช้เวลาฝึกงานไม่ครบตามกำหนด โรงเรียนพร้อมที่จะอำนวยความสะดวกและให้ค่าปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษาทุกชั้นปีที่มาฝึกงานด้วย มีความเป็นไปได้สูงที่จะจัดให้นักศึกษาได้ฝึกงานแนะแนว งานพัฒนาโรงเรียน งานธุรการ หรืองานอื่น ๆ ที่วิทยาลัยครูขอความร่วมมือ แต่งานบางอย่างวิทยาลัยครูต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าพร้อมทั้งมอบเอกสารชี้แนะแนวทางปฏิบัติไปให้โรงเรียนด้วย

ความเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาปีที่ 4 พอสรุปได้ว่า มีความเป็นไปได้มากที่จะให้นักศึกษาสอนครบทุกกลุ่มประสบการณ์ ครบทุกชั้นเรียน ให้นักศึกษาเข้าร่วมจัดกิจกรรมการปกครอง ให้มีโอกาสฝึกทำงานธุรการ ให้ร่วมพัฒนาโรงเรียนและชุมชน แต่ก็มีผู้บริหารบางคนเห็นว่าอาจมีปัญหาในการปฏิบัติ เนื่องจากนักศึกษายังขาดความพร้อมในการร่วมกิจกรรมบางอย่าง

ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า อาจารย์วิทยาลัยครูควรใช้เวลาในการนิเทศศึกษามากขึ้น ไม่ควรส่งนักศึกษาเข้าไปฝึกงานในโรงเรียนเดียวกันจำนวนมากเกินไป เพราะโรงเรียนอาจดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึง ควรเลือกนักศึกษาที่ปฏิบัติงานดี เป็นหัวหน้าชุดสำหรับการฝึกงานของนักศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียน นักศึกษาและจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยครู และในโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ทุกกลุ่มมีความเห็นว่า การดำเนินการตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตร สำหรับนักศึกษา วิชาเอกการประถมศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปีค่อนข้างมีปัญหา ไม่สามารถปฏิบัติให้สอดคล้องได้ในหลายเรื่อง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ไม่สามารถปฏิบัติได้เพียงพอเกี่ยวกับการสังเกตธรรมชาติและการเรียนรู้ของเด็กประถมศึกษา การจัดโรงเรียน พฤติกรรมในการทำงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ไม่สามารถปฏิบัติให้สอดคล้องได้ในเรื่องฝึกการจัดหา การพัฒนาการใช้ และการเก็บรักษาสื่อการเรียนการสอน การแก้ไขเด็กเป็นรายบุคคลเมื่อมีปัญหาในการทำแบบฝึกหัด ฝึกการสร้าง และการใช้เครื่องมือในการประเมินผลแบบต่าง ๆ ฝึกกิจกรรมการปกครอง และการให้บริการแก่นักเรียน นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีปัญหาเรื่องการออกไปทดลองสอนบทเรียนสั้น ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา การดำเนินงานแนะแนว ฝึกปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ก็มีปัญหาเรื่องการการสอนให้ได้ครบทุกกลุ่มประสบการณ์ในโรงเรียนประถมศึกษา

เมื่อพิจารณาปัญหาทั่วไปในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า มีปัญหาสำคัญที่ควรได้รับการแก้ไข ดังนี้

1. ปัญหานักศึกษามีเวลาไม่พอเพียงในการฝึกงาน ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามชนิดกำหนดคำตอบให้เลือกชนิดปลายเปิด ของอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียนและนักศึกษา ตลอดจนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยครูผู้บริหารโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ต่างก็ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1-3 มีเวลาฝึกงานน้อยไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลที่ตามมาคือนักศึกษาปฏิบัติงานได้ไม่ครบถ้วนตามที่อาจารย์มอบหมาย ใ้รายละเอียดไม่เพียงพอในสิ่งที่สังเกตและฝึกปฏิบัติ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาร่วมของทุกวิทยาลัยครู สมควรได้รับการพิจารณาแก้ไขโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรพิจารณาจัดแผนการเรียนให้เหมาะสมสอดคล้องกับระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา ซึ่งมีลักษณะพิเศษที่ต้องฝึกงานอย่างต่อเนื่องและมีหลายชั้นตอน ถ้าวิทยาลัยครูจัดแผนการเรียน

คละกันไปทุกวิชาเอก ชั่วโมงเรียนของนักศึกษาวิชาเอกควรประเมินศึกษาหน่วยที่ต้องออกฝึกงานก็กระจายไม่ต่อเนื่องกัน เมื่ออาจารย์ผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาออกไปปฏิบัติในโรงเรียนประถมศึกษาก็มีเวลาจำกัด การฝึกงาน ทำให้เพียงบางเวลา ไม่สามารถฝึกเพิ่มเวลาได้ นักศึกษาต้องรีบไปรีบกลับ เวลาที่ใช้ในการฝึกงานจริง ๆ จึงมีไม่มากพอ วิทยาลัยครูจึงควรจัดแผนการเรียนการสอนให้วิชาที่นักศึกษาต้องออกไปฝึกงานอยู่ในช่วงเวลาต่อเนื่องในวันเดียวกัน ถ้ามีชั่วโมงว่างสำหรับนักศึกษาก็ควรจัดไว้ในวันนั้นด้วยเพื่อให้เขามีโอกาสออกไปฝึกงานแบบเพิ่มเวลาได้

กรมการฝึกหัดครูได้เล็งเห็นความสำคัญของกระบวนการผลิตครูในลักษณะที่ต้องมีการฝึกประสบการณ์อย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร นอกจากได้ดำเนินการทดลองเปิดสอนนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี และ 2 ปีในปีการศึกษา 2525 แล้ว ยังได้ผลักดันให้การผลิตครูทุกสาขาในวิทยาลัยครูต้องมีการฝึกประสบการณ์ในลักษณะต่อเนื่องตลอดหลักสูตร เช่นเดียวกัน มีการดำเนินการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.บ. วิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 ปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการใหม่ โดยความเห็นชอบของสภาการฝึกหัดครู ผ่านการกลั่นกรองของคณะกรรมการปฏิรูประบบราชการและระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2529 จัดให้งานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในความรับผิดชอบ กำเนินการของคณะวิชาครุศาสตร์ ทำให้คณะวิชาและภาควิชาต่าง ๆ มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของมากยิ่งขึ้น ปัญหาที่เกิดจากระบบบริหารงานประสบการณ์วิชาชีพครูที่เคยมีมาทั้งหมดไปในที่สุด (กรมการฝึกหัดครู 2529 : 51 - 55)

2. ปัญหาอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์ผู้สอนไม่สามารถติดตามดูแลนักศึกษาได้เพียงพอ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามชนิดกำหนดตัวเลือกของอาจารย์วิทยาลัยครูทั้ง 4 แห่ง แบบสอบถามชนิดปลายเปิดที่ได้จากอาจารย์วิทยาลัยครู อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน นักศึกษา และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยครูพบว่า อาจารย์วิทยาลัยครูมอบหมายงานให้นักศึกษาแล้วไม่สามารถติดตามดูแลได้เต็มที่ บางครั้งผู้สอนประจำหน่วยต่าง ๆ ไม่ได้ประสานงานกันจึงต่างคนต่างมอบงานให้นักศึกษาไปปฏิบัติ ทำให้ได้รับปริมาณงานที่ไม่เหมาะสม ปฏิบัติไม่ทัน เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในระหว่างนักศึกษาฝึกงาน อาจารย์ผู้มอบงานก็ไม่ได้ติดตามคลี่คลายปัญหา ปัญหาดังกล่าว

เช่นนี้เป็นปัญหาที่ตลอดระยะเวลาที่มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีงานวิจัยบางฉบับที่พบปัญหาลักษณะเดียวกันนี้ เช่น งานวิจัยของสมประสงค์ ประสงค์เงิน (2517 : บทคัดย่อ) และพิศวง ธรรมพันทา (2519 : บทคัดย่อ) ระบุว่า อาจารย์นิเทศก์ไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้ความอบอุ่นใกล้ชิดแก่นักศึกษา ในต่างประเทศแอปพลิเคชัน และ แอปลี (Applegate, J.H. and Thomas J.Lasley 1982 : 15-18) ก็ได้สำรวจพบปัญหาว่า อาจารย์ไม่เคยมีเวลาเพียงพอที่จะพบปะพูดคุยและร่วมงานกับนักศึกษา

เมื่อพิจารณาสภาพทั่วไปในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาจะเห็นว่า บางส่วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากระบบบริหารงานวิชาชีพครูยังไม่เหมาะสม ผู้วิจัยได้เสนอประเด็นปัญหาที่เป็นปัญหาร่วมของนักศึกษาทุกวิชาเอกที่เปิดสอนในวิทยาลัยครู โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ จากวิทยาลัยครูผู้ทำหน้าที่นิเทศนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา ดังต่อไปนี้ โดยปกติ อาจารย์นิเทศนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นอาจารย์สังกัดคณะศึกษาศาสตร์หลายคนเป็นกรรมการฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งต้องทำหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์ทั่วไป นั่นคือต้องนิเทศนักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ อีกหลายสาขา จึงไม่มีเวลาติดตามดูแลนักศึกษาอย่างเพียงพอถึงกล่าว ส่วนอาจารย์นิเทศก์เฉพาะวิชาเอกก็ขอให้ภาควิชาต่าง ๆ ส่งมาช่วย ปัญหาที่ตามมาคือ ภาควิชาต่างกล่าว เกิดความรู้สึกว่า งานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่ใช่งานของตน ความรับผิดชอบต่อนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็น้อยลง ภาควิชาต่าง ๆ ส่งอาจารย์ที่ไม่ได้สอนวิธีสอน หรืออาจารย์ที่บรรจุใหม่มาช่วยนิเทศนักศึกษา บางภาควิชาไม่ส่งอาจารย์มาช่วยนิเทศเลย ทำให้อาจารย์นิเทศก์ไม่สามารถนิเทศได้อย่างเพียงพอ ไม่ลึกซึ้ง บางครั้งก็นิเทศแค่แย้ง ไม่ตรงกันกับอาจารย์ผู้สอนภาคทฤษฎี หรือขัดแย้งระหว่างอาจารย์นิเทศก์ด้วยกัน นักศึกษาก็เกิดความสับสน สถานการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นกับวิทยาลัยครูทุกแห่ง แม้เมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างระบบบริหารงานประสบการณ์วิชาชีพครูในปลายปีการศึกษา 2528 โดยระบุให้สำนักส่งเสริมวิชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ขึ้นตรงต่อรองอธิการฝ่ายวิชาการ รับผิดชอบดำเนินงานด้านธุรการ และให้คณะกรรมการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินงานด้านวิชาการ ก็ยังคงมีปัญหาลักษณะดังกล่าวอยู่อีก

สาเหตุของปัญหาเรื่องนิเทศน์ศึกษาไม่เพียงพออีกประการหนึ่งคือ วิทยาลัยครูขยายเขตฝึกงานของนักศึกษาออกไปยังโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากที่ตั้งของวิทยาลัยครู ซึ่งอาจเป็นภาวะจำเป็นสำหรับวิทยาลัยครู เพราะโรงเรียนที่อยู่ในระยะไกลมีจำนวนไม่พอที่จะส่งนักศึกษาออกไปฝึกงาน ปัญหาสำคัญที่ตามมาคือ เมื่ออาจารย์นิเทศน์จากวิทยาลัยครูออกไปนิเทศน์ศึกษาในแต่ละวัน จะเสียเวลาในการเดินทางมาก แม้อาจารย์จะออกนิเทศน์ดูแลหลายคน กระจายกันนิเทศน์ศึกษาตามตารางที่กำหนดไว้ ก็ยังต้องนิเทศน์อย่างรีบเร่งเพราะต้องดำเนินการในหลายโรงเรียนต่อเนื่องกันไป การที่จะติดตามดูแลนักศึกษาอย่างใกล้ชิด ละเอียดถี่ถ้วน จึงแทบจะไม่มีโอกาส ปัญหาลักษณะเช่นนี้จะคลี่คลายลงได้เมื่อลดจำนวนรับนักศึกษาในสาขาครูให้น้อยลง ไม่มีความจำเป็นที่ต้องส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไปฝึกงานในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล อาจารย์นิเทศน์ก็ไม่ต้องเสียเวลากับการเดินทางมากนัก โอกาสที่จะนิเทศน์ศึกษาและประสานงานกับบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา ก็มีเพิ่มขึ้น

3. วิทยาลัยครูส่วนใหญ่ประสบปัญหาอาจารย์ผู้สอนนิเทศน์มีจำนวนน้อยไม่พอเพียงกับจำนวนนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์ เป็นผลให้ครูดูแลนักศึกษาไม่ทั่วถึงเพียงพอ ข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียน นักศึกษา รวมทั้งข้อมูลจากกลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูเอง บ่งชี้ว่า อาจารย์สอนนิเทศน์น้อย ซากแคลนอาจารย์ผู้สนใจสอนนิเทศน์ โรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูประสบความยุ่งยากในการตัดสินใจแก้ปัญหาบางอย่างที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของนักศึกษา ดังนั้นแม้อาจารย์ในวิทยาลัยครูจะมีภาระอื่นมากมายก็ไม่ควรมองข้ามความสำคัญของการติดตามดูแลศิษย์ของคนที่ออกไปฝึกงาน แม้จะไม่มีเวลาออกนิเทศน์มากนัก ก็ควรหาวิธีการอื่น ๆ ที่ช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของนักศึกษาและอาจารย์นิเทศน์ฝ่ายโรงเรียน วิทยาลัยครูก็ควรสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์สอนนิเทศน์มากขึ้น โดยอาจจัดให้มีค่าตอบแทน พอสมควรจัดสวัสดิการในการออกนิเทศน์อย่างเหมาะสม ตลอดจนพิจารณาปริมาณงานในตำแหน่งนี้เพื่อลดความก้าวหน้ำในชีวิตราชการของอาจารย์ผู้สอนนิเทศน์ด้วย

4. ปัญหาการประสานงานทั้งภายในและภายนอกวิทยาลัยครู เป็นปัญหาที่บุคลากรทุกฝ่ายเน้นว่าเป็นปัญหาสำคัญ ควร รับการแก้ไข ดังนั้น การสร้างความเข้าใจ และให้ความร่วมมือในหน่วยงานทุกระดับ เป็นเรื่องที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง เช่น คณะกรรมการสภาการฝึกหัดครูทำความเข้าใจแล้วส่งการไปยังวิทยาลัยครู เพื่อถือปฏิบัติ พร้อมกันนั้นก็ทำความเข้าใจและขอความร่วมมือไปยังกรมกันสังกัดผู้ใช้ครู เพื่อส่งการไปยังจังหวัดและอำเภอ จนกระทั่งถึงระดับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การปฏิบัติงานในทุกระดับของประสานสอดคล้องและพยายามอย่างยิ่งให้เกิดความเข้าใจ และร่วมมือกัน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันคือคุณภาพของการศึกษาของชาติ ในระดับวิทยาลัยครู และโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติ ควรถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องทุ่มเททั้งเวลาและทรัพยากร เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมืออย่างจริงจังเสียที ผู้บริหารทุกฝ่ายในวิทยาลัยครูต้องตระหนักในความสำคัญของกระบวนการผลิตครู ให้เวลากับการประชุมสัมมนาผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียนสนับสนุนและให้กำลังใจอาจารย์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในวิทยาลัยครู เมื่อบุคลากรทุกฝ่ายได้ค่าเป็นความพยายามทั้งที่กล่าวมาแล้ว งานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็จะเป็นที่พอใจของบุคลากรทุกฝ่าย จะมีอาจารย์วิทยาลัยครูสนใจเข้าร่วมดำเนินงานในโครงการมากขึ้น ปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ก็จะคลี่คลายลงไป ก่อให้เกิดผลดีต่อการผลิตครู นักศึกษาคูครูก็จะมีสมรรถภาพที่พึงประสงค์ทั้งด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ พร้อมทั้งจะเป็นผู้เริ่มต้นวิชาชีพครูที่ดีต่อไป

ผู้ตอบแบบสอบถามและผู้ให้สัมภาษณ์ได้เสนอแนะแนวทางในการประสานงานไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

4.1 จัดทำเอกสารเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้เพียงพอ ประมวลรายละเอียด ขั้นตอนในการฝึกงานไว้อย่างครบถ้วน กำหนดบทบาทหน้าที่และปริมาณงานของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน และของนักศึกษาไว้เพื่อป้องกันการก้าวร้าวในหน้าที่ของกันและกัน เป็นเอกสารที่ทุกฝ่ายต้องถือเป็นคู่มือปฏิบัติ และควรส่งมอบให้ผู้เกี่ยวข้องล่วงหน้า

4.2 จัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องหาข้อตกลงกำหนดขอบข่ายของงานฝึกงาน ร่วมจัดทำคู่มือและแบบฟอร์ม ต่าง ๆ

4.3 จักประชุมอบรมอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเพื่อชี้แจงรายละเอียดสร้างความเข้าใจในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เพื่อให้เกิดผลดีต่อการปฏิบัติ

5. ปัญหาการศึกษาไม่ได้รับความเอาใจใส่ช่วยเหลือจากอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียน พิจารณาข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามชนิดปลายเปิดและชนิดมาตรา-ประมาณค่าของนักศึกษาและอาจารย์วิทยาลัยครูพบว่า อาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนบางคนไม่เอาใจใส่ช่วยเหลือนักศึกษาเท่าที่ควรโดยเฉพาะในโรงเรียนที่รับนักศึกษาเข้าไปฝึกงานหลายปีติดต่อกันบางคนมอบงานนักศึกษาแล้วไม่ติดตามช่วยเหลือปล่อยให้ทำตามลำพัง บางที่ให้นักศึกษาสอนแทนตนโดยไม่มีความจำเป็น

6. ปัญหาความร่วมมือของผู้บริหารวิทยาลัยครู ผู้บริหารควรทำเป็นความพยายามเพื่อให้มีงบประมาณสนับสนุนโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมากขึ้น บำรุงขวัญและให้กำลังใจผู้ปฏิบัติงานด้านนี้อย่างใกล้ชิด อธิการวิทยาลัยครูควรหาเวลาร่วมเดินทางไปกับคณะอาจารย์ในเทศก์เพื่อเยี่ยมเยียนเป็นผู้บริหาร และคณะครูอาจารย์ในโรงเรียน - ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทุกโรงเรียนให้ได้อย่างน้อยปีละครั้ง จะทำให้เกิดผลดีอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างวิทยาลัยครูกับโรงเรียนประถมศึกษา เป็นขวัญกำลังใจอย่างที่ดีสำหรับอาจารย์และนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การที่ผู้บริหารวิทยาลัยครูออกไปสัมผัสสภาพจริงในท้องถิ่นจะนำไปสู่ความเข้าใจปัญหาและดูทางในการดำเนินงาน การให้การสนับสนุนและการตัดสินใจเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูก็จะเป็นไปด้วยความถูกต้องเหมาะสม การให้ความสำคัญต่อโครงการเพียงการคาดคะเนไปตามหลักการและทฤษฎีโดยไม่ได้สัมผัสสภาพจริงด้วยตนเอง ย่อมไม่ลึกซึ้งจริงจังพอเพียง

เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของประชากรกลุ่มต่าง ๆ เป็นรายวิทยาลัยครูพบว่า โดยทั่วไปยังมีความแตกต่างกันในประเด็นสำคัญต่อไปนี้ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของวิทยาลัยครูสุรินทร์ อุดรราชธานีและอุดรธานี นักศึกษาชั้นปีที่ 2 และปีที่ 3 วิทยาลัยครูสุรินทร์และอุดรธานี เห็นว่าตนเองสามารถกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้มาก ในขณะที่อาจารย์วิทยาลัยครูและอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเห็นว่านักศึกษาทำได้ในระดับที่น้อยกว่า ความคิดเห็นที่แตกต่างกันดังกล่าวนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาคิดว่าสิ่งที่ตนได้พยายามกระทำไปนั้นมีปริมาณมากเพียงพอในขณะที่อาจารย์วิทยาลัยครูและอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเห็นว่านักศึกษาน่าจะได้ใช้

ความพยายามมากขึ้นอีก จึงจะถึงเกณฑ์ที่น่าพอใจ โดยปกตินักศึกษาที่เริ่มปีงานจะมีความสับสน ท้องคิ่นรน ปรับตัวเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย จึงรู้สึกว่าตนเองต้องทำงานยุ่งยากมากมาย นักศึกษายอมไม่ทราบขอบข่ายงานทั้งหมดของอาจารย์วิทยาลัยครู และอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวนักศึกษา บางครั้งอาจเห็นว่าอาจารย์ไม่เอาใจใส่ตนเลย เพราะคาดหวังว่าตนเองคงได้พบอาจารย์บ่อย ๆ เพื่อคลี่คลายปัญหาอันเกิดขึ้นในระหว่างการปีงาน แต่สภาพการณ์จริงของวิทยาลัยครูโอกาสที่อาจารย์จะได้พบปะพูดคุยกับนักศึกษาเห็นราบบนทุกข้ออย่างทั่วถึงเป็นไปได้ยาก การที่นักศึกษาวงปฏิบัติงานไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดอาจมีสาเหตุจากตัวนักศึกษาเอง ที่มีความบกพร่อง ความความรู้ ความเทคนิควิธี หรือ ความคุณลักษณะ จึงไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนเกี่ยวกับการปีงานของนักศึกษา มีประเด็นที่แตกต่างจากความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูและนักศึกษา คือ อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนวิทยาลัยครูอุตรธานีเห็นว่า นักศึกษาออกไปสังเกตการจัดโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียน พฤติกรรมการทำงานของครูในโรงเรียน ประถมศึกษาได้น้อยกว่าระดับความคิดเห็นของอาจารย์วิทยาลัยครูและนักศึกษานี้ ประเด็นเดียวกัน กล่าวคือในขณะที่อาจารย์กับนักศึกษาเห็นว่าทำได้มาก อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนซึ่งเป็นเจ้าของสถานที่ที่นักศึกษาไปปีงานกลับเห็นว่านักศึกษาทำกิจกรรมได้น้อยกว่า อีกประเด็นหนึ่ง คือเรื่องอาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียนอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักศึกษา อาจารย์วิทยาลัยครูเห็นว่ากระทำได้น้อย ในขณะที่อาจารย์นิเทศก์ฝ่ายโรงเรียน นักศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าปฏิบัติได้มากกว่า ข้อมูลใน 2 ประเด็นหลังนี้สะท้อนให้เห็นสภาพการติดตามดูแลนักศึกษาของอาจารย์วิทยาลัยครูในอีกแง่มุมหนึ่งว่ายังไม่สามารถกระทำไต่ทั่วถึงเพียงพอ ความคิดเห็นจึงแตกต่างจากประชากรกลุ่มอื่น ๆ

ปัญหาอีกประการหนึ่งในโครงการปีประสบการณ์วิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา 4 ปีก็คือ ปัญหาการใช้หลักสูตร เนื่องจากโครงการนี้เป็นโครงการนำร่องต้องปีงานอย่างต่อเนื่อง และห้องสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโรงเรียน - ปีประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่เสมอ เป็นงานใหม่สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ความเข้าใจหลักสูตรและการตระหนักถึงความสำคัญของหลักสูตรนี้จึงยังมีปัญหา การจัดแผนการเรียน

การสอนก็ไม่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คงจัดปะปนไปกับหลักสูตรสาขาอื่น ๆ ตามปกติ ชั่วโมงฝึกงานของนักศึกษาจึงกระจาย ไม่ยู่ต่อกัน นักศึกษาจึงฝึกงานได้ไม่เต็มที่ หากทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญของโครงการนี้ วิทยาลัยครูมุ่งแก้ไขปรับปรุงแผนการเรียน การสอนให้สอดคล้องเหมาะสมยิ่งขึ้นในอนาคต การดำเนินงานก็จะเป็นไปด้วยความราบรื่น ประสพผลดี

ปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีมาก ผู้ดำเนินโครงการจึงควร ศึกษารายทางแก้ไขและป้องกัน เพื่อให้ศึกษามีโอกาสฝึกงานเต็มที่ ได้ทดสอบทฤษฎี ในสภาพการณ์จริง ได้แสดงสมรรถภาพในเวลาที่เหมาะสม ได้พัฒนาความรับผิดชอบ มีความเชื่อมั่นและมีแนวทางของตนเอง ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานอันจะนำไปสู่การปรับปรุง การจัดประสบการณ์วิชาชีพให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยครู

1. วิทยาลัยครูไม่ควรส่งนักศึกษาออกไปฝึกงานในโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล เพราะจะเสียเวลาในการเดินทางไปในที่ไกล ทำให้ครูและนักศึกษาไม่ทั่วถึง
2. วิทยาลัยครูควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนโครงการฝึกประสบการณ์ วิชาฝึกครูให้เพียงพอ เพื่อเป็นค่าดำเนินการต่าง ๆ จัดประชุมผู้เกี่ยวข้อง จัดให้นักศึกษา ผลิตสื่อเพื่อใช้ในระหว่างฝึกงานแล้วมอบไว้ให้โรงเรียน เป็นค่าตอบแทนโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและอาจารย์นิเทศก์

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

1. ควรชี้แจงรายละเอียดของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ครู อาจารย์ในโรงเรียนทุกคนเข้าใจและให้ถือเป็นนโยบายสำคัญที่จะร่วมผลิตครูที่มีคุณภาพ
2. ครูและผู้ช่วยเหลือนักศึกษาที่ออกไปฝึกงานและความคุ้มครองให้อาจารย์นิเทศก์ ฝ่ายโรงเรียนปฏิบัติงานในโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างจริงจังและบังเกิดผลดี